Lietas Nr. A420126624
AA43-0775-25/8
ECLI:LV:ADAT:2025:1205.A420126624.8.S

ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2025.gada 5.decembrī

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese referente Irina Kaļiņina, tiesnese Santa Liniņa un tiesnese Roze Paegle

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /Persona A/, /Persona B/, /Persona C/ un /Persona D/ pieteikumu par labvēlīgu administratīvo aktu, ar kuriem /Persona A/, /Persona B/, /Persona C/ un /Persona D/ tiktu piešķirts repatrianta/repatrianta ģimenes locekļa statuss un izsniegtas pastāvīgās uzturēšanās atļaujas, izdošanu,sakarā ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2025.gada 28.februāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē (turpmāk – pārvalde) saņemti pieteicēju /Persona A/, viņa dēla /Persona C/ (pēc uzvārda maiņas – /Persona C/) dokumenti pastāvīgās uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai kā repatriantam, /Persona A/ laulātās /Persona B/ dokumenti – kā repatrianta ģimenes loceklei, un 2023.gada 11.aprīlī saņemti /Persona A/ meitas /Persona D/ dokumenti pastāvīgās uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai kā repatriantei.

Administratīvais process iestādē noslēdzās ar pārvaldes 2024.gada 12.februāra lēmumiem Nr.224/2024, Nr.225/2024, Nr.226/2024 un Nr.227/2024 (turpmāk – pārsūdzētie lēmumi), ar kuriem pieteicējiem atteikts piešķirt repatrianta vai repatrianta ģimenes locekļa statusu un izsniegt uzturēšanās atļauju.

Pārsūdzētie lēmumi pamatoti ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[1.1] /Datums A/ Krievijā ir dzimis /Persona A/, viņa vecāki: /Persona J/, tautība – krievs, /Persona F/, tautība – krieviete, ko apliecina /Datums B/ Krievijā atkārtoti izdota dzimšanas apliecība. Atbilstoši Krievijā /Datums B/ izdotajā uzvārda maiņas apliecībā /Persona A/ mainīts uzvārds no /Uzvārds A/ uz /Uzvārds B/, mainīta arī tautība – latvietis. Pieteicējs /Persona C/ ir dzimis Krievijā /Datums C/, viņa vecāki: /Persona A/, tautība – krievs, /Persona B/, tautība – krieviete, ko apliecina lietā iesniegtā Krievijā /Datums D/ atkārtoti izdotā dzimšanas apliecības kopija. Pieteicēja /Persona D/ ir dzimusi /Datums E/ Krievijā, viņas vecāki: /Persona A/, tautība – latvietis, /Persona B/, tautība – krieviete, ko apliecina /Datums F/ Krievijā izdotās dzimšanas apliecības apliecināta kopija.

[1.2] Pārvalde atzina, ka iesniegtie dokumenti neapliecina pieteicēju tiesības uz repatrianta statusu, jo pieteicēji atbilstoši Repatriācijas likuma 2.pantā noteiktajam nav personas, kurām viens no radiniekiem taisnā augšupejošā līnijā ir latvietis. Repatrianta statusa iegūšanai ir nepieciešams dokuments par /Persona A/ adopcijas atcelšanu un jauna dzimšanas apliecība, kurā būtu norādīts tēvs /Persona E/ (latvietis).

[1.3] Krievijas Maskavas apgabala, Ramenskas pilsētas tiesas /Datums G/ spriedums Nr./Numurs A/ (turpmāk – spriedums Nr./Numurs A/), ar kuru konstatēts, ka /Persona A/ ir /Persona E/, dzimuša /Datums H/, pēc tautības

latvieša, bioloģiskais dēls, neapliecina pieteicēju tiesības iegūt repatrianta statusu. Minētajam spriedumam nav nozīmes, jo lietā nav strīda par to, kura persona ir /Persona A/ bioloģiskais tēvs. Radniecības faktu apliecina civilstāvokļa akta reģistrāciju apliecinoši dokumenti.

[1.4] Maskavas notāra /Persona G/ sagatavotais informācijas resursu apskates protokols, kurā iekļauti trīs Krievijas tiesu nolēmumi, nav vērtējams, jo pārvaldei nav saistoši Krievijas Federācijas tiesas nolēmumi.

[1.5] Dokumenti, kas apliecinātu, ka kāds no /Persona B/ laulātā /Persona A/ priekštečiem ir Repatriācijas likuma 2.panta minētā persona, lietā nav iesniegti.

[2] Nepiekrītot pārsūdzētajiem lēmumiem, pieteicēji vērsās tiesā ar pieteikumu par labvēlīgu administratīvo aktu izdošanu. Pieteikumi pamatoti ar turpmāk minētiem argumentiem.

[2.1] /Persona A/, dzimis /Datums A/ /Adrese D/, cēlies no latviešu ģimenes. Viņa bioloģiskais tēvs ir /Persona E/, kurš /Datums L/ dzimis /Adrese D/, bet māte ir /Persona F/. /Persona A/ vectēvs /Persona H/ dzimis /Adrese A/ /Datums I/ un dzīvojis tur līdz 1907.gadam. /Persona A/ līdz sešu gadu vecumam dzīvojis /Adrese D/ ar bioloģiskajiem vecākiem, kuri vēlāk šķīrās. Deviņu gadu vecumā /Persona A/ adoptējis mātes jaunais vīrs /Persona J/, un /Persona A/ uzvārds tika mainīts uz /Uzvārds A/. Par savu latvisko izcelsmi /Persona A/ zinājis kopš bērnības un visu mūžu uzskatījis sevi par latvieti.

[2.2] /Persona A/ latvisko izcelsmi pierāda spriedums Nr./Numurs A/, ar ko viņš atzīts par /Persona E/, latvieša, bioloģisko dēlu; meitas /Persona D/ dzimšanas apliecība, kur viņa tautība norādīta – latvietis; izraksti no Izraēlas iedzīvotāju reģistra.

[2.3] /Persona A/ ģimene, apzinoties savu latvisko izcelsmi, iesniedza pārvaldē dokumentus repatrianta statusa saņemšanai. Pārvalde nepamatoti atzina /Persona A/ radniecību ar /Persona J/, nevis /Persona E/. Tādēļ tika atteikts repatrianta statuss, pieprasot adopcijas atcelšanas dokumentus un jaunu dzimšanas apliecību, kurā būtu norādīti bioloģiskie vecāki. /Persona A/ latviskā izcelsme ir pierādīta ar citiem dokumentiem, nevis tikai ar dzimšanas apliecību. Pārvalde nepareizi piemēro Civilstāvokļa aktu reģistrācijas likuma 2.pantu.

[2.4] Likumdevēja diskusijas, izstrādājot Repatriācijas likumu, apstiprina, ka tautības jēdzienā svarīga loma ir personas izcelsmei no miesīgajiem vecākiem. Tādēļ ar radinieku Repatriācijas likumā jāsaprot ne tikai persona, kura kā vecāks ir norādīta civilstāvokļa aktu reģistrācijas dokumentā, bet arī persona, ar kuru iesniedzēju saista asinsradniecība, jo tautība rodas jau dzimšanas brīdī. Līdz ar to tautība nosakāma pēc tā paša principa kā pilsonība, proti, pēc *jus sanguinis* jeb asinsradniecības principa.

[2.5] /Persona A/ adopcija /Datums J/gadā notika saskaņā ar Krievijas Padomju Federatīvās Sociālistiskās Republikas (turpmāk – KPFSR) 1926.gada likumu par laulību, ģimeni un aizgādību, saskaņā ar kuru adoptētais saglabā personiskās un mantiskās tiesības attiecībās ar saviem bioloģiskajiem vecākiem. Šī kārtība mainīta 1969.gadā, kad adoptētie zaudēja juridisko saikni ar bioloģiskajiem vecākiem, bet līdz tam saglabāja radniecību.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas spriedumu pieteikumi apmierināti, norādot šādu pamatojumu.

[3.1] Lietā ir strīds par to, vai pieteicējiem piešķirams repatrianta vai attiecīgi repatrianta ģimenes locekļa statuss. Ņemot vērā lietas apstākļus, vispirms ir izskatāms jautājums par to, vai repatrianta statuss piešķirams /Persona A/, jo no šī lēmuma ir atkarīgs arī pārējo viņa ģimenes locekļu statuss.

[3.2] Saskaņā ar Repatriācijas likuma 2.pantā noteikto repatriants ir persona, kura ir Latvijas pilsonis vai kurai viens no radiniekiem taisnā augšupejošā līnijā ir latvietis vai lībietis (līvs) un kura brīvprātīgi pārceļas uz pastāvīgu dzīvi Latvijas Republikā. Minētā likuma 3.pants paredz tiesības ieceļot Latvijas Republikā repatrianta ģimenes locekļiem.

2023.gada 8.jūnijā izdarīti vairāki būtiski grozījumi Repatriācijas likumā, taču likuma Pārejas noteikumu 10.punkts noteic, ka iesniegumus par repatrianta statusa un repatrianta ģimenes locekļa statusa piešķiršanu, kas pārvaldē vai

Latvijas Republikas diplomātiskajā vai konsulārajā pārstāvniecībā ārvalstī iesniegti līdz 2023.gada 30.jūnijam, izskata saskaņā ar šā likuma noteikumiem, kas bija spēkā līdz 2023.gada 30.jūnijam.

Imigrācijas likuma 24.panta pirmās daļas 10. un 11.punkts (*redakcijā līdz 2023.gada 30.jūnijam*) noteica, ka pastāvīgās uzturēšanās atļauju šajā likumā noteiktajā kārtībā ir tiesības pieprasīt ārzemniekam, kuram viens no augšupējiem radiniekiem taisnā līnijā ir latvietis vai lībietis (līvs), kā arī ārzemniekam, kurš saskaņā ar Repatriācijas likumu ir repatrianta ģimenes loceklis.

[3.3] Pieteicējs /Persona A/, Krievijas Federācijas un Izraēlas pilsonis, ir dzimis /Datums A/ Krievijā kā /Persona A/, viņa vecāki: /Persona J/, tautība – krievs, /Persona F/, tautība – krieviete, ko apliecina /Datums B/ Krievijā atkārtoti izdota dzimšanas apliecība Nr./Numurs B/ un Maskavas pilsētas Milicijas pārvaldes Frunzes rajona Dzimtsarakstu biroja /Datums K/ izdotais dzimšanas reģistrs Nr./Numurs F/ (*lietas 2.sējuma 25.-28.lap*a). Atbilstoši /Datums B/ Krievijā izdotajā uzvārda maiņas apliecībā Nr./Numurs D/ norādītajam /Persona A/ mainīts uzvārds no /Uzvārds A/ uz /Uzvārds B/, tautība – latvietis (*lietas 2.sējuma 13.-15., 179.-180.lapa*). Izraēlas iedzīvotāju reģistrā /Persona A/ tautība ir norādīta – latvietis (*lietas 1.sējuma 30.lapa*).

[3.4] Pieteicējs /Persona A/ gan pieteikumā, gan tiesas sēdē norāda, ka ir cēlies no latviešu ģimenes, viņa bioloģiskais tēvs ir /Persona E/, latvietis. Viņa vectēvs /Persona H/ dzimis /Adrese A/ /Datums I/ un dzīvojis tur līdz 1907.gadam. /Persona H/ dēls /Persona E/ (/Persona A/ tēvs) dzimis /Datums H/ /Adrese D/. Līdz sešu gadu vecumam /Persona A/ dzīvojis kopā ar tēvu un māti /Adrese D/. Vēlāk vecāki šķīrušies, māte apprecējusies otro reizi, savukārt deviņu gadu vecumā /Persona A/ adoptējis mātes vīrs /Persona J/. Pieteicēja uzvārds tika mainīts no /Uzvārds B/ uz /Uzvārds A/. /Persona A/ pieteikumā norāda, ka par savu latvisko izcelsmi zināja kopš bērnības un visu mūžu uzskata sevi par latvieti.

Lietā iesniegta /Datums L/gadā Krievijā izdota dzimšanas reģistra Nr./Numurs E/ apliecināta kopija, kurā norādīts, ka /Datums H/ Krievijā ir dzimis /Persona E/, viņa vecāki: /Persona H/, /Gadi/ vecs, /Persona I/, /Gadi/ veca (*lietas 2.sējuma 31.-34.lapa*).

No /Persona A/ dzimšanas reģistriem redzams, ka pēc adopcijas ir izdarīti labojumi attiecībā uz viņa vecāku datiem un viņa tautību, pārsvītrojot tautību „latvietis" un ierakstot tautību „krievs" (*lietas 1.sējuma 209.-213.lapa, īpaši 212.lapas otra puse*).

[3.5] Lietā iesniegts Rīgas pilsētas tiesas /Datums S/ lēmums lietā Nr./Numurs C/ (turpmāk – lēmums lietā Nr./Numurs C/), ar kuru Latvijas Republikā pilnā apjomā atzīts spriedums Nr./Numurs A/. Minētajā spriedumā konstatēts, ka pieteicējs /Persona A/ ir /Persona E/, dzimuša /Datums H/, pēc tautības latvieša, bioloģiskais dēls (*lietas 2.sējuma 2.-8.lapa*).

Tāpat /Persona A/ pārvaldē iesniedzis legalizētu Maskavas pilsētas centrālā arhīva izdotu mājas grāmatas izraksta apliecinātu kopiju par /Adrese B/, dzīvojošajām personām, no kura redzams, ka šajā adresē dzīvoja /Persona E/, /Persona F/ un /Persona A/ (*lietas 1.sējuma 105.lapa*).

No lietas materiāliem izriet un pārvalde neapstrīd faktu, ka pieteicēja /Persona A/ bioloģiskais tēvs ir latvietis /Persona E/, taču pieteicēju /Datums M/ adoptējis mātes otrais vīrs, kas ir pēc tautības krievs un ir norādīts pieteicēja dokumentos kā tēvs (*lietas 2.sējuma 18.-24.lapa*). /Persona A/ tautība šobrīd ir latvietis, taču to viņš Krievijā /Datums B/ ir ieguvis tautības maiņas rezultātā.

Pieteicēji tiesas sēdē skaidroja, ka Krievijā persona vienreiz var mainīt tautību pēc savas izvēles. Savukārt Izraēlas reģistrā personas tautība tiek ierakstīta, balstoties uz augšupējo radinieku tautību, un /Persona A/ gadījumā tika ņemta vērā bioloģiskā tēva tautība (*tiesas sēdes audioprotokola 00:42:42-00:50:09*).

[3.6] Ar 2016.gada 16.jūnija likumu „Grozījumi Repatriācijas likumā" grozīta likumā noteiktā repatrianta definīcija, izslēdzot divu paaudžu ierobežojumus. Tādējādi repatriēties var persona, kurai viens no radiniekiem taisnā augšupejošā līnijā ir latvietis vai lībietis (līvs). No šo grozījumu likumprojekta anotācijas izriet, ka Repatriācijas likums attiecas uz personām, kuras pašas, kā arī to vecāki vai vecvecāki, visticamāk, nav dzimušas

Latvijā, taču vēlas šeit atgriezties. Šī norma var tikt piemērota tikai tad, ja ar dokumentiem var pierādīt savu izcelsmi.

Viena no saiknēm ar valsti, kas paredzēta Repatriācijas likumā, ir latviešu tautība. Repatriācijas likuma mērķis ir radīt pamatnosacījumus un garantijas, lai latviešu un lībiešu (līvu) izcelsmes personas varētu pārcelties uz pastāvīgu dzīvi Latvijā. Līdz ar to ir svarīgi atbilstoši interpretēt šo izcelsmes un tautības jēdzienu. Repatriācijas likums neprecizē, kā būtu jārīkojas situācijā, kad latviešu izcelsmes persona vēlāk ir adoptēta, dokumentāri zaudējot saikni ar bioloģisko tēvu. Tāpat Repatriācijas likumā nav norādīts, ar kādiem dokumentiem apliecināma latviskā izcelsme. Pieteikumā ir analizētas debates 12.Saeimas 2016.gada 15.septembra sēdē, otrajā un trešajā lasījumā izskatot likumprojektu „Grozījums Vārda, uzvārda un tautības ieraksta maiņas likumā" (Nr.519/Lp12).

Saeimas Juridiskā komisija nolēma trešajā lasījumā neatbalstīt minētā likumprojekta normu, kas paredzēja iespēju pilsoņiem bez latviskas izcelsmes mainīt savu tautības ierakstu pret ierakstu „latvietis".

Saeimas sēdēs izskanējušais apstiprina, ka vairākuma deputātu ieskatā tautības jēdziena izprašanā un etniskās piederības noteikšanā svarīga loma ir personas asinsradniecībai un izcelsmei no miesīgajiem vecākiem. Piemēram, deputāts A.Judins piemin ģenētisko tautības principu, savukārt deputāts I.Latkovskis runā par to, ka tautai ir ļoti svarīga doma par saknēm un asinspiederību.

No minētā var secināt, ka arī Repatriācijas likumā paredzētā saikne ar valsti uz tautības pamata, pirmkārt, ietver asinsradniecību, un ar radinieku jāsaprot ne tikai persona, kura kā vecāks ir norādīta civilstāvokļa aktu reģistrācijas dokumentā, bet arī persona, ar kuru saista faktiskā izcelsme, jo var uzskatīt, ka tautību cilvēks manto no saviem vecākiem. Salīdzinājumam, piemēram, Pilsonības likuma 9.panta pirmās daļas 6.punkts paredz, ka adopcijas gadījumā adoptētais saglabā Latvijas pilsonību, ko ieguvis iepriekš, piemēram, dzimšanas brīdī no saviem asinsradiniekiem.

No minētā var secināt, ka, ja personas adopcija ļauj saglabāt personas pilsonību, tad analoģiski adopcija pati par sevi nevar automātiski anulēt arī personas piederību latviešu tautībai.

[3.7] Administratīvo tiesu judikatūrā nav nostiprinātas atziņas attiecībā uz Repatriācijas likuma piemērošanu par konkrētajā lietā izskatāmo jautājumu, taču lietās par pilsonības piešķiršanu vai atņemšanu ir vērtēta adopcijas ietekme uz personas saikni ar asinsradinieku tautību un pilsonību (piemēram, sk. *lietas Nr.A420212522, Nr.A420181723, A420176223*), nonākot pie dažādiem slēdzieniem atkarībā no lietas apstākļiem.

Administratīvā apgabaltiesa, pievienojoties pirmās instances tiesas spriedumam, atzinusi, ka Civillikuma 173.pants, kas paredz, ka ar adopciju bērnam izbeidzas radniecības attiecības ar vecākiem un viņu radiniekiem un ar tām saistītās personiskās un mantiskās tiesības un pienākumi pret viņiem, regulē mantiskās un personiskās attiecības starp bērnu un adoptētāju un viņa radiniekiem. Taču tas neregulē publiski tiesiskās attiecības par adoptētu bērnu pilsonību. To nosaka attiecīgo valstu likumi, kas regulē pilsonības jautājumus (*Administratīvās apgabaltiesas 2024.gada 2.jūlija spriedums lietā Nr.A420181723, ECLI:LV:ADAT:2024:0702.A420181723.8.S*).

Tāpat Senāts konstatēja, ka, lai arī saskaņā ar Civillikuma 173.pantu adopcija patiesi izbeidz bērna radniecības attiecības ar vecākiem un no tām izrietošās savstarpējās tiesības un pienākumus, tomēr nav pamata uzskatīt, ka adopcija automātiski ietekmētu (izbeigtu vai grozītu) personas tiesisko saikni ar valsti. Tiesības kļūt par Latvijas pilsoni un šo tiesību īstenošana ir pašas personas un valsts savstarpējo tiesisko attiecību jautājums, kurš attiecīgi izlemjams, ievērojot katra gadījuma individuālos apstākļus un iesaistītās personas tiesības un intereses (*Senāta 2024.gada 25.jūnija rīcības sēdes lēmuma lietā Nr.SKA-621/2024, ECLI:LV:AT:2024:0625.A420176223.9.L, 5.punkts*). Šajā lietā Senāts nepiekrita viedoklim, ka saistībā ar adopcijas veikto izmaiņu dzimšanas reģistrā rezultātā izbeidzās pieteicēja radniecības attiecības ar bioloģiskajiem vecākiem un ar tām saistītās personiskās un mantiskās tiesības un pienākumi, tostarp tiesības tikt atzītam par Latvijas pilsoni. Vienlaikus jāņem vērā, ka pilsonības noteikšanas gadījumos atšķirībā no repatriācijas lietām likums paredz detalizētāku regulējumu un prasa atbilstību virknei kritēriju. Turklāt šajās lietās tiek ņemts vērā 1919.gada 23.augusta Likuma par pavalstniecību 7.panta regulējums, no kura izriet, ka adoptēto valsts piederība skaitās līdz viņu pilngadībai pēc adoptētāju piederības (sal. sk. *Administratīvas apgabaltiesas 2024.gada 15.februāra jūlija spriedumu lietā Nr.A420212522*), kas uz repatriantu statusu nav attiecināms.

[3.8] Pieteicēji norādījuši, ka /Persona A/ adopcija ir notikusi /Datums J/ saskaņā ar KPFSR 1926.gada likumu par laulību, ģimeni un aizgādību, saskaņā ar kuru adoptētais saglabā personiskās un mantiskās tiesības attiecībās ar saviem bioloģiskajiem vecākiem. Šāda kārtība pastāvēja līdz pat 1969.gadam, kad bija pieņemts Kodekss par laulībām un ģimeni, ar kuru ieviests princips par adoptēto bērnu vienlīdzīgu tiesībspēju salīdzinājumā ar izcelsmes bērniem.

Tiesa atzina, ka Latvijas Republika pēc neatkarības atgūšanas atzīst faktisko un juridisko situāciju, kura ir izveidojusies okupācijas laikā attiecībā uz adopciju. Piemēram, saskaņā ar likuma ,,Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību" 6.pantu Civillikuma 401.panta noteikumi par mantošanas tiesībām adopcijas gadījumā attiecas arī uz visiem adopcijas gadījumiem, kas notikuši pirms 1992.gada 1.septembra. Tādēļ nevar uzskatīt, ka /Persona A/ adopcijai būtu piemērojami atšķirīgi noteikumi. Savukārt Krievijas Federācijas tiesu nolēmumi, kuros interpretēts KPFSR 1926.gada likums par laulību, ģimeni un aizgādību, tiesai nav saistoši.

[3.9] Repatriācijas likuma 9.panta pirmā daļa (*redakcijā līdz 2023.gada 30.jūnijam*) paredzēja, ka persona, kura vēlas iegūt repatrianta statusu, uzrāda personu apliecinošu dokumentu un iesniedz iesniegumu par repatrianta statusa piešķiršanu un, ja persona nav Latvijas pilsonis, — dokumentu, kas apliecina tās latvisko vai lībisko izcelsmi. Tādējādi likumā nav norādīts, ar kādu tieši dokumentu apliecināma latviskā izcelsme, līdz ar to, ņemot vērā likuma mērķi, ir jāvērtē lietas individuālie apstākļi. Saskaņā ar Repatriācijas likuma 1.pantu viens no likuma mērķiem ir radīt pamatnosacījumus un garantijas, lai latviešu un lībiešu (līvu) izcelsmes personas varētu pārcelties uz pastāvīgu dzīvi Latvijā. Likumā noteiktā repatrianta definīcija paredz, ka repatriēties var persona, kurai viens no radiniekiem taisnā augšupejošā līnijā ir latvietis, neparedzot paaudžu ierobežojumus. Tādējādi tiek pieļauts, ka par repatriantu varētu atzīt arī personu, kurai viens no attāliem senčiem ir bijis latvietis.

[3.10] Pārvalde atzīst pieteicēja /Persona A/ latvisko izcelsmi, taču uzskata, ka viņš atbilstu repatrianta statusam gadījumā, ja viņa bioloģiskais tēvs būtu ierakstīts civilstāvokļa akta reģistrāciju apliecinošos dokumentos, lēmumā norādot, ka tādēļ faktiski būtu jāatceļ /Persona A/ adopcija.

Tiesa piekrita pieteicējiem, ka pieprasījums par adopcijas atcelšanu ir acīmredzami neizpildāms, jo saskaņā ar Krievijas normatīvajiem aktiem nevar atcelt adopciju, ja adoptētājs ir miris. Lietas materiāli apstiprina, ka pieteicēja /Persona A/ bioloģiskais tēvs, kā arī māte un adoptētājs ir miruši (*lietas 2.sējuma 16.-17.lapa*),

[3.11] Līgums starp Latvijas Republiku un Krievijas Federāciju par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās, ģimenes un krimināllietās, uz kuru atsaucas pieteicēji, ir denonsēts 2024.gada janvārī. Tomēr tiesa ņēma vērā, ka ar lēmumu lietā Nr./Numurs E/ Latvijā pilnā apjomā atzīts spriedums Nr./Numurs A/, ar kuru konstatēts, ka pieteicējs /Persona A/ ir /Persona E/, dzimuša /Datums H/, pēc tautības latvieša, bioloģiskais dēls.

Tiesa konstatēja, ka /Persona A/ ir veicis aktīvas darbības, lai risinātu radušos situāciju un iespēju robežās pierādītu radniecību un arī faktisku piederību latviešu tautai. Proti, /Persona A/ Krievijā /Datums B/ ir ieguvis tautību „latvietis" tautības maiņas rezultātā, kas ir iespējams brīvprātīgi, un pats par sevi nav pamats repatrianta statusa iegūšanai, taču tas vienlaikus liecina par /Persona A/ vēlmi piederēt sava tēva etniskajai līnijai. Tāpat /Persona A/ piederība pie latviešu tautības, pamatojoties uz viņa izcelsmi, ir noteikta Izraēlas iedzīvotāju reģistrā.

[3.12] Tiesa atzina, ka pārvaldes viedoklis, ka radniecības faktu var apliecināt tikai civilstāvokļa akta reģistrāciju apliecinoši dokumenti, konkrētajos lietas apstākļos ir formāls. Izmaiņas civilstāvokļa aktos attiecībā uz /Persona A/ tēvu varētu veikt tikai gadījumā, ja tiktu atcelta adopcija, kas vairs nav iespējams.

Ņemot vērā Repatriācijas likuma mērķi un likumā nesašaurināto iespēju iesniegt dokumentus, kas apliecina personas latvisko vai lībisko izcelsmi, tiesa atzina, ka /Persona A/ atbilst Repatriācijas likuma 2.panta nosacījumiem, jo viņa viens no radiniekiem taisnā augšupejošā līnijā ir latvietis. Līdz ar to /Persona A/ piešķirams repatrianta statuss.

[3.13] Attiecībā uz repatrianta ģimenes locekļa statusa piešķiršanu /Persona A/ laulātajai /Persona B/ tiesa konstatēja turpmāko. Saskaņā ar Repatriācijas likuma 3.panta pirmo punktu tiesības ieceļot Latvijas Republikā ir repatrianta laulātajam, ja laulība noslēgta pirms repatrianta statusa pieprasīšanas. Šā likuma 9.panta otrās daļas

2.punkts (*likuma redakcijā līdz 2023.gada 31.decembrim*) noteica, ka ārzemnieks, kurš vēlas iegūt repatrianta ģimenes locekļa statusu, uzrāda personu apliecinošu dokumentu un iesniedz laulību vai radniecību apliecinošu dokumentu. Imigrācijas likuma Pārejas noteikumu 62.punkts noteic, ka gadījumā, kad ārzemniekam viens no augšupējiem radiniekiem taisnā līnijā ir latvietis vai lībietis (līvs) un saskaņā ar Repatriācijas likumu piešķirts repatrianta statuss, uz viņa ģimenes locekļiem attiecina šajā likumā paredzētās tiesības saņemt vai reģistrēt uzturēšanās atļauju, ja viņi atbilst kādai no Repatriācijas likuma 3.pantā minētajām personu kategorijām un pieteikums repatrianta ģimenes locekļa statusa piešķiršanai iesniegts līdz 2023.gada 31.decembrim.

2023.gada 13.jūnijā pārvaldē saņemti Izraēlas un Krievijas Federācijas pilsones /Persona B/, dzimušas /Datums N/, dokumenti pastāvīgās uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai kā repatrianta ģimenes loceklei. Ir iesniegta /Persona B/ Izraēlas pagaidu pases kopija (*lietas 2.sējuma 109.-112.lapa*) un Krievijas Federācijas pases kopija (*lietas 2.sējuma 114.-115.lapa*). Saskaņā ar apliecību par laulības noslēgšanu, /Persona A/ un /Persona B/ noslēguši laulību /Datums O/. /Persona B/ /Datums T/ ir mainījusi uzvārdu uz /Uzvārds B/ (*lietas 2.sējuma 40.-43.lapa*). Ņemot vērā minēto, tiesa atzina, ka /Persona B/ ir piešķirams repatrianta ģimenes locekļa statuss. Tāpat /Persona B/ ir tiesības saņemt uzturēšanās atļauju Latvijā, ja viņa atbilst arī citiem uzturēšanās atļaujas saņemšanas noteikumiem.

[3.14] Lietā strīds ir arī par to, vai /Persona A/ bērniem /Persona C/ un /Persona D/ ir piešķirams repatrianta statuss.

No lietas materiāliem izriet, ka pieteicējs /Persona C/, Krievijas Federācijas un Izraēlas pilsonis, ir dzimis Krievijā /Datums C/ (Maskavas pilsētas Tušinas rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas Dzimtsarakstu nodaļas /Datums P/ dzimšanas reģistra ieraksts Nr./Numurs G/), viņa vecāki: /Persona A/, tautība – krievs, /Persona B/, tautība – krieviete, ko apliecina Krievijā /Datums D/ atkārtoti izdotā legalizētā dzimšanas apliecības Nr./Numurs H/ apliecinātā kopija (*lietas 2.sējuma 44.-45.lapa*). Izraēlas iedzīvotāju reģistrā šī pieteicēja tautība ir norādīta – latvietis (*lietas 1.sējuma 26.lapa*) .

[3.15] Pieteicēja /Persona D/, Krievijas Federācijas un Izraēlas pilsone, dzimusi /Datums E/ /Adrese C/. Saskaņā ar /Datums F/ /Adrese D/ izdoto legalizēto dzimšanas apliecību, viņas vecāki /Persona A/, tautība – latvietis, /Persona B/, tautība – krieviete (*lietas 1.sējuma 197.-198.lapa*). /Persona D/ iesniegusi arī /Datums R/ Maskavas apgabala Dzimtsarakstu pārvaldes Ramenskas pilsētas rajona un Broņņicas pilsētas rajona Dzimtsarakstu 1.nodaļas dzimšanas apliecību, kurā norādīts, ka /Persona D/ vecāki ir /Persona A/, tautība nav norādīta, /Persona B/, tautība – krieviete (*lietas 1.sējuma 179.-180.lapa*). Izraēlas iedzīvotāju reģistrā pieteicējas tautība ir norādīta – latviete (*lietas 1.sējuma 46.lapa*). /Persona D/ skaidrojusi, ka ziņas par viņas tēva tautību – latvietis – ir aktualizētas pēc tam, kad /Persona A/ ir mainījis tautību un, pamatojoties uz Maskavas apgabala Ramenskas pilsētas tiesas /Datums G/ nolēmumu. Minēto tiesai izskaidrojuši arī pieteicēji, kas piedalījās tiesas sēdē.

Konstatējot, ka /Persona A/ tēvs ir latvietis, tiesa atzina, ka arī viņa bērni /Persona C/ un /Persona D/ atbilst Repatriācijas likuma 2.panta nosacījumam, ka viņu viens no radiniekiem taisnā augšupejošā līnijā (vectēvs) ir latvietis. Līdz ar to /Persona C/ un /Persona D/ ir piešķirams repatrianta statuss.

[3.16] 2023.gada 13.jūnijā pārvaldē saņemti /Persona A/, /Persona C/ un /Persona D/ dokumenti pastāvīgās uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai kā repatriantiem (*lietas 1.sējuma 126.-175.lapa*), pamatojoties uz Repatriācijas likuma 2.pantu un Imigrācijas likuma 24.panta pirmās daļas 10.punktu (*redakcijā līdz 2023.gada 30.jūnijam*), kas noteica, ka pastāvīgās uzturēšanās atļauju šajā likumā noteiktajā kārtībā ir tiesības pieprasīt ārzemniekam, kuram viens no augšupējiem radiniekiem taisnā līnijā ir latvietis vai lībietis (līvs).

Pārvalde ne pārsūdzētajos lēmumos, ne paskaidrojumos, ne tiesas sēdē nav norādījusi uz citiem šķēršļiem uzturēšanās atļaujas saņemšanai pieteicējiem. Ņemot vērā, ka tiesa atzina, ka /Persona A/, /Persona C/ un /Persona D/ atbilst repatrianta statusam, proti, viņi ir personas, kurām viens no augšupējiem radiniekiem taisnā līnijā ir latvietis, viņiem ir tiesības saņemt uzturēšanās atļaujas Latvijā, ja viņi atbilst arī citiem uzturēšanās atļaujas saņemšanas noteikumiem.

[4] Pārvalde par Administratīvās rajona tiesas spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību, lūdzot pieteikumus noraidīt, kurā izteikti šādi argumenti.

[4.1] Tiesa spriedumā nepareizi ir interpretējusi un piemērojusi Repatriācijas likuma 2.panta nosacījumus, atzīstot, ka /Persona A/ viens no radiniekiem taisnā augšupejošā līnijā ir latvietis.

[4.2] Spriedumā nepamatoti atzīts, ka /Persona A/ tautība šobrīd ir latvietis un Krievijā /Datums B/ to ieguvis tautības maiņas rezultātā.

[4.3] Tiesa spriedumā nepamatoti atsaucas uz Senāta atziņām administratīvajā lietā Nr.A420176223, jo minētajā lietā ir pavisam citi faktiskie apstākļi, proti, nepilngadīga persona ar Latvijas nepilsoņa statusu, kur, tostarp tika vērtētas bērna labākās intereses, līdz ar to minētais spriedums nav attiecināms uz pieteicēju lietu.

[5] Pieteicēji paskaidrojumā par apelācijas sūdzību uzskata to par nepamatotu, jo pirmās instances tiesa pareizi secināja, ka Repatriācijas likumā predzēta saikne ar valsti uz tautības pamata ietver asinsradniecību, un ar radinieku jāsaprot ne tikai persona, kura kā vecāks ir norādīta civilstāvokļa aktu reģistrācijas dokumentā, bet arī persona, ar kuru personu saista faktiskā izcelsme.

Motīvu daļa

[6] Izskatāmās lietas pieteikuma priekšmets ir labvēlīgu administratīvo aktu, ar kuriem pieteicējiem tiktu piešķirts repatrianta/repatrianta ģimenes locekļa statuss un izsniegtas pastāvīgās uzturēšanās atļaujas, izdošana.

Centrālā persona, par kuras tiesībām uz repatrianta statusu pirmām kārtām ir jāveic vērtējums, ir /Persona A/, jo, kā pamatoti atzina pirmās instances tiesa, no šī vērtējuma ir atkarīgs arī pārējo viņa ģimenes locekļu statuss.

Lietā nav strīda, ka pieteicējam pēc viņa dzimšanas /Datums A/ /Adrese D/ dzimšanas reģistrā tika veikts ieraksts, ka pieteicējs pēc tautības ir krievs, tāpat nav strīda, ka pieteicējs nav Latvijas pilsonis.

[7] Reptriācijas likuma 2.pantā ir definēts, ka repatriants ir persona, kura ir Latvijas pilsonis vai kurai viens no radiniekiem taisnā augšupejošā līnijā ir latvietis vai lībietis (līvs) un kura brīvprātīgi pārceļas uz pastāvīgu dzīvi Latvijas Republikā.

Fakta apstiprināšanai, ka pieteicējs ir /Persona E/, /Datums H/ dzimušā latvieša, bioloģiskais dēls, lietā ir iesniegts lēmums lietā Nr./Numurs C/ (stājies spēkā 2023.gada 13.septembrī), ar kuru nolemts Latvijas Republikā pilnā apjomā atzīt spriedumu Nr./Numurs A/ (stājies spēkā /Datums U/), ar kuru konstatēts fakts, ka /Persona A/ ir /Persona E/, dzimuša /Datums H/, pēc tautības latvieša, bioloģiskais dēls.

Pārvalde apelācijas sūdzībā argumentē, ka minētajiem apstākļiem nav nozīmes. Administratīvā apgabaltiesa šādam viedoklim nepiekrīt, jo atbilstoši Administratīvā procesa likuma 153.panta otrajā daļā noteiktajam fakts, kurš nodibināts ar spēkā stājušos tiesas spriedumu tā rezolutīvajā daļā, nav no jauna jāpierāda, izskatot administratīvo lietu.

Sprieduma Nr./Numurs A/ rezolutīva daļa ar lēmumu lietā Nr./Numurs C/ atzīta pilnā apjomā Latvijas Republikā. Minētajā civillietā netika konstatēti apstākļi, kas saskaņā ar Civilprocesa likuma 637.panta otro daļu un Līguma starp Latvijas Republiku un Krievijas Federāciju par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās, ģimenes un krimināllietās 56.pantu būtu šķērslis ārvalsts tiesas nolēmuma atzīšanai Latvijas Republikā.

Apgabaltiesa konstatē, ka Līgums starp Latvijas Republiku un Krievijas Federāciju par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās, ģimenes un krimināllietās ar 2024.gada 18.janvāra likumu „Par Latvijas Republikas un Krievijas Federācijas līguma par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civillietās, ģimenes lietās un krimināllietās denonsēšanu” (*stājies spēkā 2024.gada 3.februāri*) ticis denonsēts.

Minētā likumprojektā anotācijā ir norādīts, ka sadarbība civillietās būs veicama saskaņā ar Hāgas konvencijām, kas regulē tiesisko sadarbību civillietās jautājumos par dokumentu izsniegšanu, gan pierādījumu iegūšanā, gan bērnu aizsardzības jautājumos un citās jomās. Līguma spēka zaudēšana nenozīmē, ka Krievijas Federācijas tiesu nolēmumi turpmāk vairs nevarētu tikt iesniegti atzīšanai un izpildei Latvijas Republikas teritorijā. Situācijās, kad Latvijas tiesā tiek lūgta tāda ārvalsts tiesas nolēmuma civillietā atzīšana un izpilde, kas ir pieņemts ārvalstī, ar kuru

Latvijai nav noslēgts tiesiskās palīdzības līgums vai nepastāv cita savstarpēji saistoša vienošanās, kas ietver nolēmumu atzīšanas un izpildes nosacījumus, tiek piemērots Civilprocesa likuma F daļā „Starptautiskais civilprocess” ietvertais regulējums.

No minētā secināms, ka fakts, ka Līgums starp Latvijas Republiku un Krievijas Federāciju par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās, ģimenes un krimināllietās pēc lēmuma civillietā Nr./Numurs C/ pieņemšanas ticis denonsēts, nav tiesisks šķērslis sprieduma Nr./Numurs A/ turpmākai atzīšanai Latvijas Republikā. Ar minēto sprieduma rezolutīvu daļu noteiktais, ka /Persona A/ ir /Persona E/, dzimuša /Datums H/, pēc tautības latvieša, bioloģiskais dēls, nav no jauna jāpierada izskatāmajā administratīvajā procesā saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 153.panta otro daļu.

Pārvaldes iebildums saistībā ar /Datums M/ notikušo pieteicēja adopcijas faktu (pieteicēju bija adoptējis mātes otrais vīrs, kas ir pēc tautības krievs un ir norādīts pieteicēja dokumentos kā tēvs (*lietas 2.sējuma 18.-20.lapa*)) nav pamatots, jo pieteicēja adopcijas fakts nevar atcelt pieteicēja bioloģisko izcelšanos no latvieša. Minētā fakta sakarā atzīstams, ka pieteicējs ir uzskatāms par repatriantu, jo viņa bioloģiskais tēvs (radinieks taisnā augšupejošā līnijā) ir latvietis, un pieteicējs brīvprātīgi pārcēlies uz pastāvīgu dzīvi Latvijas Republikā.

[8] Administratīvā apgabaltiesa, izvērtējot administratīvā procesa dalībnieku argumentus un lietā iesniegtos pierādījumus, konstatē, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais faktu konstatējums un tiesību normu interpretācija ir pareiza, tiesas secinājumi, ka /Persona A/, /Persona C/ un /Persona D/ atbilst repatrianta statusam, proti viņi ir personas, kurām viens no augšupējiem radiniekiem taisnā līnijā ir latvietis, savukārt /Persona B/ ir piešķirams repatrianta ģimenes locekļa statuss, un viņiem visiem ir tiesības saņemt uzturēšanās atļaujas Latvijā, ja viņi atbilst arī citiem uzturēšanās atļaujas saņemšanas noteikumiem,ir tiesiski un pamatoti. Tādēļ Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas spriedumā konstatētajiem faktiem un motivācijai, to neatkārtojot.

[9] Izvērtējot pārvaldes argumentu, ka tiesa spriedumā nepamatoti atsaucas uz Senāta atziņām administratīvajā lietā Nr.A420176223, norādāms turpmākais.

Kā pamatoti argumentē pirmās instances tiesa, Senāts šajā lietā nepiekrita pārvaldes viedoklim, ka saistībā ar adopcijas veikto izmaiņu dzimšanas reģistrā rezultātā izbeidzās pieteicēja radniecības attiecības ar bioloģiskajiem vecākiem un ar tām saistītās personiskās un mantiskās tiesības un pienākumi, tostarp tiesības tikt atzītam par Latvijas pilsoni. Senāts lēmumā lietā Nr.A420176223 apstiprinājis, ka pieteicējam līdz viņa adopcijai bija tiesības kļūt par Latvijas pilsoni, bet tas netika izdarīts bāriņtiesas bezdarbības dēļ.

Apgabaltiesa uzskata, ka pirmās instances tiesa pamatoti šajā lietā izteikto atziņu saprātīgi attiecināja arī uz izskatāmo lietu, jo arī šajā lietā pieteicējam bija tiesības (bet mazgadības dēļ pieteicējam /Datums J/ nebija rīcībspējas) līdz adopcijas noteikšanai dzimšanas dokumentos ierakstīt tautību latvietis pēc bioloģiskā tēva etniskās (tautības) piederības. Apstāklis, ka pieteicēja māte bija izšķīrusies par citu datu ierakstīšanu pieteicēja personiskajos dokumentos laikā, kad pieteicējs ir bijis nepilngadīgs, neatņem pieteicējam tiesības savu patieso gribu normatīvo aktu noteiktajā ietvarā noformēt dokumentāri.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 307. un 309.pantu, 329.panta pirmo daļu, tiesa

nosprieda

apmierināt /Persona A/ (*/Persona A/*), /Persona B/ (*/Persona B/*), /Persona C/ (/Persona C/) un /Persona D/ (*/Persona D/*) pieteikumus;

uzlikt pienākumu Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas izdot labvēlīgu administratīvo aktu par repatrianta statusa piešķiršanu un pastāvīgās uzturēšanās atļauju izsniegšanu /Persona A/, /Persona C/ un /Persona D/;

uzlikt pienākumu Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas izdot labvēlīgu administratīvo aktu par repatrianta ģimenes locekles statusa piešķiršanu un pastāvīgās uzturēšanās atļauju izsniegšanu /Persona B/;

piespriest no Latvijas Republikas par labu /Persona A/ (*/Persona A/*), /Persona B/ (*/Persona B/*), /Persona C/ (*/Persona C/*) un /Persona D/ (*/Persona D/*) samaksāto valsts nodevu 60 *euro* apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesneses: I.Kaļiņina S.Liniņa R.Paegle